

J. Lepiarczyk

"Rekonstrukcja starej architektury",
Stanisław Żaryn, "Stolica", R. VI, nr 11
(226) : [recenzja]

Ochrona Zabytków 5/3 (18), 212-213

1952

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MIASTO R. II

Lipowczan W., Siewierz. Notatka monograficzna (nr 1, str. 22—28, il.). — Zarys historii rozwoju i zabudowy miasteczka oraz prac nad planem zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem zabytków.

Tołwiński T., Przebudowa dzielnic śródmiejskich Krakowa nowoczesnego (nr 2, str. 1—14, il.). — Omawia m. in. historyczny rozwój układu miasta i sieci ulicznej oraz sprawę zabezpieczenia i ochrony zabytków w nowym planie urbanistycznym.

Szary Ernest, Pyskowice. Notatka monograficzna (nr 3, str. 21—29, il.). — Krótka historia rozwoju miasta oraz omówienie wytycznych i realizacji odbudowy zabytkowego ośrodka staromiejskiego (G. Śląsk).

Adamczewska H., Prace planistyczne przy odbudowie Starego Miasta Olsztyna (nr 5, str. 12—8, il.). — Omówienie stanu istniejącego, wytycznych planu odbudowy ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązania ul. Warszawskiej, placu przed katedrą i terenów zielonych.

Kwiatkowski A., Ochrona prawna zabytków (nr 6, str. 29—31, il.). — Omawia główne postanowienia ustawy z dn. 6. II. 1928 oraz ustaw powojennych (definicja prawna zabytku, funkcje opieki nad zabytkami, rejestr zabytków itd.).

Kanclerz F. i Kwiatkowski A., Służba konserwatorska (nr 9, str. 17—21, il.). — Omówienie organizacji polskiej służby konserwatorskiej w świetle obowiązujących przepisów, specyficznej roli konserwatora w naszej rzeczywistości z przytoczeniem charakterystycznych przykładów pracy oraz postawienie postulatów dotyczących usprawnienia tej pracy.

Olgin Jan, Odbudowa dworu obronowego w Szymbarku (nr 9, str. 35, il.). — Omówienie trudnych prac technicznych, mających na celu zmonolitowanie podłoża skalnego zamku, grożącego runięciem na skutek podmywania skały przez rzekę Rope.

Olgin Jan, Rynek w Jarosławiu (nr 10, str. 39—40 il.). — Omówienie przyczyn geologicznych, powodujących osiadanie i niszczenie zabytkowych domów rynkowych.

Uspołecznione zabytki architektury w Białymstoku (nr 10

str. 39, il.). — Krótka informacja o odbudowie zespołu pałacu Branickich z przeznaczeniem na Akademię Medyczną.

Benko Marian, Sendomierz miasto nieznane (nr 12 str. 18—22 il.). — Autor lokalizuje zapomnianą i nieznaną miejscowość na obszarze obecnego Mińska Mazowieckiego i omawia zasady jego planu urbanistycznego

STOLICA R. VI

Ulica Długa w odbudowie i przebudowie (nr 2 (217), il.). O odbudowie zabytkowych pałaców Radziwiłłów, Raczyńskich, Dückerta, Metryk Koronnych, kościoła św. Jacka i kamienic klasycystycznych. Artykuł krótki, b. bogato ilustrowany.

S. B., Ulica Senatorska w odbudowie (nr 4 (219), il.). — M. in. o odbudowie pałaców Sołtyka, Małachowskich, Prymasowskiego, Biblioteki Zamoyskich i t.d., z licznymi ilustracjami.

E. G., Odbudowa Obserwatorium Astronomicznego (nr 7 (222), il.). — Budynek wzniesiony według planów P. Aignera odbudowano według projektu arch. Jana Dąbrowskiego.

Rassalski Stefan, Świątowy ośrodek Chopinowski (nr 7 (222), il.). — Odbudowa d. zamku Ostrogskich na Tamce (przerobionego w XVII w. dla Gnińskich przez Tyłmana) z przeznaczeniem na siedzibę Towarzystwa im. Chopina (projekt inż. M. Kuzmy).

Odbudowa zabytków Poznania (nr 7 (222) il.). — Krótka informacja zilustrowana fotografiami robót.

Wichura-Zajdel Edward, Wodzisław stary i nowy (nr 8 (223), il.). — Krótka informacja o problemach odbudowy średniowiecznego założenia rynku Wodzisławia w pow. rybnickim na G. Śląsku.

Andruszko Józef, KAM-Konserwacja architektury monumentalnej (nr 9 (224), il.). — Reportaż fotograficzny z prac konserwatorskich przy dekoracji plastycznej zabytkowych budowli w Warszawie, wykonywanych przez K.A.M., uzupełniony krótkim zarysem historycznym.

Kuzma Mieczysław, Wczoraj i dziś Starego Miasta (nr 11 (226), il.). — Krótki przegląd prac konserwatorskich na Starym Mieście.

Żaryn Stanisław, Rekonstrukcja starej architektury (nr 11 (226), il.). — Zni-

szczenia ostatniej wojny spowodowały konieczność przyjęcia zasady rekonstrukcji historycznej sieci ulic i zabytkowej architektury w Polsce. „Skryształizowany plan urbanistyczny, określona architektura i nowoczesne przeznaczenie, to tworzywa prac projektodawczo — rekonstruktorskich w dzielnicy staromiejskiej“.

Bieńkowski Jan, Nowe wnętrza w starych domach (nr 11 (226), il.). — O programie użytkowym dla dzielnicy staromiejskiej.

Biegański Piotr, Stare Miasto. Urbanistyczno-konserwatorskie założenia dla odbudowy (nr 11 (226), il.). — „Przebadanie dawnych murów obronnych, które ujawniło dobrze zachowane elementy, jak baszty, skarpy, krenelaże i in. umocnienia, przesądziło o konieczności pełnej rekonstrukcji obwałowań średniowiecznych. Natomiast zachowana na zrębie gotyckiego planu i częściowo na murach gotyckich zabudowa miejska pochodzi głównie z XVII i XVIII wieku. Zachowane „materiały pozwalają na pełną odbudowę prawie wszystkich fasad oraz odtworzenie przekroju ulic w ich formie z XVII i XVIII wieku. W wyniku wieloletnich badań i studiów postanowiono na planie gotyckim miasta rekonstruować architekturę „barokową“. Do tak pomyślanej dzielnicy wejdzie nowe życie.

Podlewski Waclaw, Średniowieczne urządzenia obronne (nr 11 (226), il.). — O odkryciach fragmentów murów i baszt obronnych (wieża Marszałkowska, Barbakan i in.) i studiach nad ich rekonstrukcją.

Sulimierska Maria i Żaryn Stanisław, Rzemiosło artystyczne w odbudowie Starego Miasta (nr 11 (226), il.). — Przegląd ocalałych zabytków kowalstwa w Warszawie, jak bramy, kraty nadświetlni i balkonów, klamki, kołatki.

Andrzejewska Barbara, Nowe Miasto. Osiedle mieszkaniowe (nr 12 (227), il.). — Omówienie założenia przestrzennego, założenia plastycznego (wnętrza placów i ulic), charakterystyka architektury i istniejącej zabudowy, komunikacji, ruchu turystycznego oraz założeń programowych. Artykuł zilustrowany projektami inż. arch.: B. Andrzejewskiej, M. Dębskiej, St. Dutkiewiczowej, J. Dutkiewicza, Kr. Jakimowicza, A. Szurmakowej, St. Szurmaka, Z. Suszyńskiej, H. Trojanowskiej i M. Zachwatowiczowej.

Rassalski Stefan, Projekt odbudowy Placu Bankowego (nr 13 (228), il.). — Omó-

wienie założenia projektu urbanistycznego z uwzględnieniem budowli Corazziego (projekt wykonali: Z. Stepiński, K. Tor, J. Poniatowicz, O. Sawicki, O. Supronowicz, Z. Rosołowski i A. Dębowska).

Rassalski S., Teatr Wielki (nr 16 (231), il.). — Omówienie wyników konkursu na odbudowę Teatru W. w Warszawie (projekty pracowni: P. Biegańskiego, J. Bogusławskiego i B. Gniewiewskiego, J. Duchowicza i Z. Majerskiego, J. i W. Korских oraz R. Szymborskiego i J. Strachockiego, B. Pniewskiego, H. Rutkowskiego wraz z Z. Krasnodębskim i J. Swidwińskim). Do realizacji wybrano pracę B. Pniewskiego.

Rassalski Stefan, Kamienica Fukierra (nr 19 (234), il.). — Historia zabytkowej kamienicy i opis rekonstrukcji projektu inż. W. Podlewskiego.

Kanclerz Feliks, Kamienica Książąt Mazowieckich (nr 19 (234), il.). — Historia sławnej kamienicy na rynku Starego Miasta, opis zniszczeń i projektu odbudowy inż. M. Barana.

Rassalski S., Ulica Celna (nr 21 (236), il.). — Historia uliczki i opis projektu odbudowy obu jej zabytkowych kamienic według projektu inż. A. Boyé-Guerquin.

(m), Wojewódzka wystawa konserwatorska (nr 23 (238), il.). — O „Wystawie Ochrony Zabytków“, zorganizowanej w Pułtusk przez Urząd Konserwatorski Województwa Warszawskiego.

TYGODNIK POWSZECHNY R. VII

Zych Tomasz, Łowcy minionych lat (nr 10 (312)). — Reportaż o Państwowych Pracowniach Konserwatorskich na Wawelu.

Blumówna Helena, O katedrze wrocławskiej (nr 19 (321), il.). — O odbudowie i konserwacji katedry pod kierunkiem prof. M. Bukowskiego.

Żmuda Jan, Siódmy pożar (nr 40 (324), il.). — Historia katedry poznańskiej i jej siódmego pożaru w r. 1945 oraz jej odbudowa w postaci gotyckiej na podstawie rewelacyjnych odkryć.

Pagaczewski Stanisław, O społecznej opiece nad zabytkami (nr 45 (347), il.). — O zadaniach Komisji Społecznej Opieki nad Zabytkami Przeszłości przy P.T.T.K., ze szczególnym uwzględnieniem woj. krakowskiego.

J. Lepiarczyk